

DECIZIE

21 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursurile depuse de Secu Natalia, Galbur Doina și Bancu Irina, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marian Nicolae împotriva Ministerului Energiei cu privire la anularea actului administrativ normativ,

împotriva încheierii din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile depuse de Secu Natalia, Doina Galbur și Irina Bancu cu privire la admiterea coparticipării obligatorii,

c o n s t a t ă:

La 23 mai 2023, Marian Nicolae a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, terț SA „Termoelectrica” privind contestarea Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022.

Prin încheierea din 09 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins atragerea în proces a SA „Termoelectrica”, în calitate de terț, în cauza de contencios administrativ la acțiunea de control normativ înaintată de către Marian Nicolae împotriva Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale privind anularea actului administrativ normativ.

Prin încheierea din 19 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a înlocuit partea pârâtă Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu succesorul în drepturi Ministerul Energiei.

La 30 iunie 2023, Secu Natalia a depus în adresa instanței o cerere prin care a solicitat admiterea cererii de coparticipare obligatorie în cadrul cauzei de contencios administrativ nr. 3-86/23, în baza acțiunii depusă de către Marian Nicolae împotriva Ministerului Energiei, privind controlul legalității Metodologiei privind repartizarea

consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022, cu acordarea calității procesuale de coreclamant.

În motivarea cererii a indicat că, pe rolul Curții de Apel Chișinău, se află cauza depusă de către Marian Nicolae către Ministerul Energiei privind controlul legalității Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022. InfoBon a înaintat spre plată cet. Secu Natalia, factura pentru energia termică în sumă totală de 3 845,86 lei, inclusiv plățile neachitate până la 31 mai 2023.

La data de 03 iulie 2023, Doina Galbur a depus în adresa instanței o cerere prin care a solicitat admiterea cererii de coparticipare obligatorie în cadrul cauzei de contencios administrativ nr. 3-86/23, în baza acțiunii depusă de către Marian Nicolae împotriva Ministerului Energiei privind controlul legalității Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022, cu acordarea calității procesuale de coreclamant.

În motivarea cererii a indicat că, pe rolul Curții de Apel Chișinău, se află cauza depusă de către Marian Nicolae către Ministerul Energiei privind controlul legalității Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022.

InfoBon a înaintat spre plată cet. Galbur Doina, factura pentru energia termică în sumă totală de 4 499,34 MDL, inclusiv plățile neachitate până la 30 iunie 2023.

Această factură împreună cu calculele formulate a fost emisă în condițiile în care apartamentul nr. 13 din str. str. Cetatea Albă, nr. 158 mun. Chișinău este deconectat de la încălzirea centralizată furnizată de SA „Termoelectrica”, sistemul de încălzire din acest apartament fiind racordat și readaptat la sistemul de încălzire autonomă pe bază de cazan pe gaz natural.

Prin apartamentul nr. 13, în toată perioada de termoficare, nu au fost prezente nici măcar țevile încălzirii centralizate care tranzitează energia termică către alte apartamente din blocul locativ respectiv. Ele pur și simplu lipsesc în acest din urmă apartament dar de subsoluri încălzite sau etaje tehnice încălzite casa de asemenea nu dispune.

Având în vedere faptul că, cetățeanul Marian Nicolae a ridicat excepția de ilegalitate în privința prevederilor Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022, în baza căreia acestuia cât și altor persoane li se calculau costuri pentru energia termică tranzitată, consideră oportun ca pretențiile înaintate să fie

examine în aceeași procedură și în aceeași instanță, pentru a se asigura o judecare justă și rapidă a litigiilor, acordându-i calitatea procesuală de coreclamant în această cauză.

La 12 iulie 2023, în adresa instanței a parvenit opinia Ministerului Energiei prin care a lăsat la discreția instanței cererile înaintate de Natalia Secu și Doina Galbur cu privire la admiterea coparticipării obligatorii, în cauza de contencios administrativ la acțiunea de control normativ înaintată de către Marian Nicolae împotriva Ministerul Energiei privind anularea actului administrativ normativ.

La data de 28 iulie 2023, Irina Bancu a depus în adresa instanței o cerere prin care a solicitat admiterea cererii de coparticipare obligatorie în cadrul cauzei de contencios administrativ nr. 3-86/23, în baza acțiunii depusă de către Marian Nicolae împotriva Ministerului Energiei, privind controlul legalității Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022, cu acordarea calității procesuale de coreclamant.

În motivarea cererii a indicat că, pe rolul Curții de Apel Chișinău, se află cauza depusă de către Marian Nicolae către Ministerul Energiei privind controlul legalității Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022. InfoBon a înaintat spre plată cet. Irina Bancu, factura pentru energia termică în sumă totală de 2 157,87 lei, inclusiv plățile neachitate până la 30 iunie 2023.

Această factură împreună cu calculele formulate a fost emisă în condițiile în care apartamentul nr. 56 din str. Grenoble nr. 165/1 mun. Chișinău este deconectat de la încălzirea centralizată furnizată de SA „Termoelectrica”, sistemul de încălzire din acest apartament fiind racordat și readaptat la sistemul de încălzire autonomă pe bază de cazan pe gaz natural.

Având în vedere faptul că, cetățeanul Marian Nicolae a ridicat excepția de ilegalitate în privința prevederilor Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022, în baza căreia acestuia cât și altor persoane li se calculau costuri pentru energia termică tranzitată, consideră oportun ca pretențiile înaintate să fie examinate în aceeași procedură și în aceeași instanță, pentru a se asigura o judecare justă și rapidă a litigiilor, acordându-i calitatea procesuală de coreclamant în această cauză.

Prin încheierea din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse cererile depuse de Secu Natalia, Doina Galbur și Irina Bancu cu privire la admiterea coparticipării obligatorii (f.d. 98-103).

La 07 august 2023, prin intermediul poștei electronice, Secu Natalia a depus recurs împotriva încheierii din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând

casarea încheierii contestate și emiterea unei noi încheieri de admitere a cererii de atragere în proces în calitate de coreclamant.

În susținerea recursului, Secu Natalia a menționat că, Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont că neatragerea în proces a unei persoane ale cărei drepturi vor fi afectate prin hotărârea judecătorească reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil consacrat în art. 6 din CEDO.

La 11 august 2023, a depus recurs împotriva încheierii din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Galbur Doina, solicitând casarea încheierii contestate și emiterea unei noi încheieri privind intervenirea în procesul de judecată a Doinei Galbur, în calitate de coreclamant.

Consideră încheierea contestată neîntemeiată și pasibilă anulării, deoarece Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont că neatragerea în proces a unei persoane ale cărei drepturi vor fi afectate prin hotărârea judecătorească reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil consacrat în art. 6 din CEDO.

La 11 august 2023, a depus recurs împotriva încheierii din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Bancu Irina, solicitând casarea încheierii contestate și emiterea unei noi încheieri privind intervenirea în procesul de judecată a Irinei Bancu, în calitate de coreclamant.

În susținerea recursului, recurenta a menționat că, Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont că la caz, obligațiile Irinei Bancu, de a achita plățile pentru energia termică centralizată, în apartamentele deconectate de la sistemul orășenesc de energie termică centralizată, decurg din aceleași temeuri de drept prevăzute în Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022.

Consideră că neatragerea în proces a unei persoane ale cărei drepturi vor fi afectate prin hotărârea judecătorească reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil consacrat în art. 6 din CEDO.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 31 iulie 2023, și notificată Nataliei Secu, Doinei Galbur și Irinei Bancu la 31 iulie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea și avizele poștale de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 104,105,107,108,109).

Secu Natalia, Galbur Doina și Bancu Irina, s-au conformat prevederilor legale și în termen au depus recurs împotriva încheierii din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 18 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal și poștei electronice, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursurilor depuse de Nataliei Secu, Doinei Galbur și Irinei Bancu.

Până la examinarea recursului, intimații nu și-au valorificat drepturile procedurale și nu au depus referință asupra recursului.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care, în temeiul art. 205 din Codul administrativ au fost respinse cererile cu privire la admiterea coparticipării obligatorii, în cauza de contencios administrativ la acțiunea de control normativ înaintată de către Marian Nicolae împotriva Ministerului Energiei cu privire la anularea actului administrativ normativ.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de desfășurare a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 39 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Reieșind din prevederile art. 204 din Codul administrativ, părți în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice și autoritățile publice în sensul art.7.

În conformitate cu prevederile art.7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În conformitate cu prevederile art. 205 alin. (1)-(5) din Codul administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză. Dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, când: a) o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; b) o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; c) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț; d) o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat

de persoane. Dacă o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual și emiterea acestuia necesită încuviințarea unei alte autorități publice, atunci ultima este atrasă în proces. Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terț se notifică tuturor participanților la proces. Instanța de judecată indică motivul atragerii în proces și expediază terțului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse până la acel moment în instanța de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terț în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terț poate fi contestată separat cu recurs. Orice terț atras în proces poate înainta atât cereri procesuale, cât și cereri de alăturare la cererea reclamantului sau pârâtului cu privire la fondul cauzei. Terțul atras în proces poate depune o cerere proprie cu privire la fondul cauzei doar în cazurile prevăzute la alin.(2).

Din prevederile normei de drept citate rezultă că, pot fi atrase în proces doar persoane ale căror drepturi pot fi afectate de litigiul dedus judecății.

După cum rezultă din actele cauzei, la 23 mai 2023, Marian Nicolae a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, terț SA „Termoelectrica” privind contestarea Metodologiei privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, aprobat prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 184 din 31 octombrie 2022.

Astfel, în calitate de părți la procesul dat de judecată participă: pe de o parte reclamantul Marian Nicolae, iar pe de altă parte pârâtul Ministerul Energiei.

Potrivit art. 189 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău întemeiat a stabilit că, unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească și să justifice procesual pentru testul de admisibilitate revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

Prin urmare, pentru a fi admisibilă, o acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

Astfel, pentru înaintarea acțiunii în contencios administrativ, reclamantul trebuie să invoce un drept al său, căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

În lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art. 17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 Cod administrativ.

Totodată, conform art.203 din Codul administrativ, participanți la proces sunt: a) părțile; b) persoanele atrase în proces de instanța de judecată; c) alți subiecți investiți de lege cu drept de sesizare.

În conformitate cu art. 219 alin. (3) din Codul administrativ, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Din norma de drept precitată supra reiese că, instanța de judecată competentă nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Potrivit art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.62 alin.(1) și alin.(3) Cod de procedură civilă, coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor reclamanți și/sau pârți atunci când: a) obiectul litigiului îl constituie drepturile și obligațiile comune ale mai multor reclamanți sau pârți; b) drepturile și obligațiile reclamanților sau pârților decurg din aceleași temeuri de fapt sau de drept. (3) În cazul existenței temeiurilor prevăzute la alin.(1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copârț. Încheierea judecătorească prin care a fost respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de coparticipant obligatoriu poate fi atacată cu recurs. Examinarea recursului nu afectează continuitatea ședinței de judecată, însă pînă la pronunțarea deciziei instanței ierarhic superioare se amîină pledoariile. Dacă încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de coparticipant obligatoriu a fost casată, instanța reia examinarea cauzei de la pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare.

La acest aspect, instanța de recurs notează că, faza procesuală privind testul de admisibilitate, inclusiv revendicarea unui drept propriu vătămat al coreclamanților, în prezenta acțiune este finisată. Or, în cazul admiterii coparticipării coreclamanților, s-ar încălca principiul examinării cauzei într-un termen rezonabil, fapt ce poate afecta direct dreptul reclamantului inițial de a fi examinată cauza într-un termen rezonabil.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău întemeiat a respins cererile cu privire la admiterea coparticipării obligatorii, depuse de Secu Natalia, Doina Galbur și Irina Bancu, or argumentele invocate de către acestea nu se încadrează în dispozițiile art. 205 din Codul administrativ, deoarece transpunerea normei legale din Codul

administrativ, nu poate fi apreciată ca argumentare logico-juridică a solicitării formulate.

Din acest punct de vedere, instanța de recurs notează că, fiecare participant are obligația de a-și argumenta solicitările înaintate în fața instanței și să le probeze.

Din obiectul prezentului litigiu nu se atestă că drepturile Nataliei Secu, Doinei Galbur și Irinei Bancu vor putea fi afectate printr-o eventuală hotărâre judecătorească, iar prin prisma art. 205 alin. (1) din Codul administrativ, dreptul de a atrage în proces terții, ale căror drepturi pot fi afectate de litigiul în cauză, este un drept discreționar al instanței de judecată, dar nu o obligație.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia, cu menținerea încheierii recurate.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se resping recursurile depuse de Secu Natalia, Galbur Doina și Bancu Irina.

Se menține încheierea din 31 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marian Nicolae împotriva Ministerului Energiei cu privire la anularea actului administrativ normativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi